



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum**

Svpplementvm Tertiæ Partis

**Thomas <von Aquin, Heiliger>**

**Romæ, 1619**

Vtrum pœna taxetur secundum quantitatem culpæ? 7

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38817**

ne ad iudicem vadat, qui aliàs absoluere potest  
absolutionem petens, sed satisfactionem offerens.

Ad tertium dicendum, quòd Baptismus habet  
efficaciam ex ipsa sanctificatione materia: & in  
quocumque conferatur alicui, ille sacramentum  
recipit: sed vis sacramentalis penitentiae consistit  
sanctificatione ministri. Et idè ille, qui laico  
confiterur, quamvis impleat quod ex parte sua est  
sacramentali confessione, tamen sacramentalis  
absolutionem non consequitur: & idè aliquid valet  
quantum ad diminutionem poenae, quae fit per  
confessionis meritum & poenam: sed non consequitur  
diminutionem illam poenae, quae est in vi clauis.  
Idè oportet quòd iterum sacerdoti confiteatur  
magis sic confessus decedens punitur post hanc  
tam, quàm si sacerdoti fuisset confessus.

## ARTIC. VII.

*Utrum poena temporalis taxetur secundum  
quantitatem culpae?*

34  
Tho 4. d.  
20. q. un.

**A**D septimum sic proceditur. Videtur, quòd  
poena temporalis, cuius reatus post poenitentiam  
manet, non taxetur secundum quantitatem culpae.  
Taxatur enim secundum quantitatem delectationis  
quae fuit in peccato, ut patet Apocalyps. 18. ubi  
dicitur quòd glorificauit se, & in deliciis fuit, tamen  
dedit illi tormentum & luctum. Sed quando  
est maior delectatio, ibi est minor culpa: sicut  
peccata carnalia, quae plus habent delectationis  
quàm spiritualia, minus habent de culpa, secundum  
Gregorium. Ergo poena non taxatur secundum  
quantitatem culpae.

¶ 2. Præterea, Eodem modo aliquis obligatur  
poenam per peccata mortalia in noua lege, sicut in  
veteri. Sed in veteri lege debebatur pro peccato  
poena septem dierum, ut scilicet septem dies  
mundi essent pro vno peccato mortali. Cur  
ergo in nouo Testamento imponatur poena  
annis pro vno peccato mortali, videtur, quòd

titas pœnæ non respiciat quantitatem culpæ.

¶ 3 Præterea, Maius est peccatum homicidij in laico, quam fornicationis in sacerdote: quia circumstantia, quæ sumitur ex specie peccati, magis aggrauat, quam quæ sumitur ex conditione personæ. Sed laico pro homicidio imponitur septennis pœnitentia: sacerdoti autem pro fornicatione decem annorum ꝛ secundum canones. Ergo pœna non taxatur secundum quantitatem culpæ.

¶ 4 Præterea, Maximum peccatum est, quod in ipsum corpus Christi committitur: quia tanto quis grauius peccat, quanto maior est, in quem peccatur. Sed pro effusione sanguinis Christi in sacramento altaris contenti, iniungitur tantum pœnitentia quadraginta dierum \*, vel parum amplius: pro fornicatione autem simpliciter iniungitur pœnitentia septennis, secundum Canones ꝛ. Ergo quantitas pœnæ non respondet quantitati culpæ.

SED contra, Isa. 27. In mensura contra mensuram cum abiecta fuerit, iudicabis eam. Ergo quantitas iudicij punitionis peccati, est secundum quantitatem culpæ.

¶ Præterea, Homo reducitur ad æqualitatem iniuriæ per pœnam infligam. Sed hoc non esset, si quantitas culpæ & pœnæ non sibi responderent. Ergo unum alteri respondet.

RESPONDEO dicendum, quod pœna post dimissionem culpæ exigitur ad duo, scilicet ad debitum soluendum, & ad remedium præstandum. Potest ergo taxatio pœnæ considerari quantum ad duo. Primo, quantum ad debitum: & sic quantitas pœnæ radicaliter respondet quantitati culpæ, antequam de ea aliquid dimittatur. Secundum tamen, quod per primum eorum, quæ pœnam nata sunt remittere, plus remittitur: secundum hoc per aliud minus remittendum vel soluendum restat. Quia quantum per contritionem plus de pœna dimissum est, tanto per confessionem minus dimittendum restat.

Secun-

\*ut dicitur in de iur. d. 50. c. 42. ꝛ habetur in de cr. d. 82. c. 5. in prin. \*ut dicitur de cõsecr. d. 20. c. 27. ꝛ ut habetur in d. d. 82. c. 50.

Secundo, quantum ad remedium, vel illius quæ  
cauit, vel aliorum: & sic quandoque pro minori  
peccato iniungitur maior pœnitentia: vel quia peccatum  
vnius difficilius potest resisti, quam peccatum  
alius. Sicut iuueni imponitur pro fornicatione maior  
pœnitentia, quam seni, quamuis minus peccet: vel quia in  
iunioribus peccatum est periculosius, sicut in sacerdote quam  
in laico; vel quia multitudo magis prona est ad illud  
peccatum: & ideo per pœnam vnius, alij sunt excu-  
si. Pœna ergo in foro pœnitentiæ quantum ad  
modum que taxanda est: & ideo non semper pro maiori  
peccato maior pœna imponitur. Sed pœna purgati-  
ua solum est ad soluendum debitum, quia iam tunc  
non manet locus peccandi: & ideo illa pœna taxatur  
solum secundum quantitatem peccati, consideranda  
tamen contritionis quantitate, & confessionis  
sinceritate, quia per omnia hæc aliquid de peccato  
remittitur: vnde etiam a sacerdote, iniungendo sa-  
tisfactionem, sunt consideranda.

*¶ citat. in  
arg.*

Ad primum ergo dicendum, quod in verbis  
duo tanguntur ex parte culpæ, scilicet gloria  
& delicta siue delectatio: quorum primum pertinet  
ad elationem peccantis, qua Deo resistit. Secundum  
ad delectationem peccati. Quamuis autem quæ  
que sit minor delectatio in maiori culpa, tamen  
ibi semper maior elatio. Et ideo ratio non procedit  
ad secundum dicendum, quod illa pœna septem  
dierum non erat expiatiua a pœna debita peccati,  
vnde etiam si post illos dies moreretur, in purgato-  
rio puniretur. Sed expiabatur ab irregularitate,  
qua omnia sacrificia legalia expiabant. Nihilominus  
tamen, cæteris paribus, plus peccat homo in  
lege, quam in veteri: propter sanctificationem  
phorem, qua sanctificatur in Batismo; & propter  
beneficia Dei potiora, humano generi exhibita. Et  
patet ex hoc, quod dicitur Heb. 10. Quanto  
putatis deteriora mereri supplicia, &c. Nec tamen  
hoc verum est vniuersaliter, quod exigatur pro  
peccato in purgatorio.

libet peccato mortali septennis pœnitentia: sed hæc est quasi quædam regula communis, vt in pluribus competens, quam tamen oportet omittere, consideratis diuersis peccatorum & pœnitentiũ circumstantijs.

Ad tertium dicendum, quòd Episcopus vel sacerdos cum maiori periculo suo & aliorum peccat: & ideo sollicitius retrahunt eum Canones a peccato, quam alios, maiorem pœnam iniungendo, secundum quod est in remedium: quamuis quandoque non debeat tanta ex debito. Vnde & in purgatorio non tanta ab eo exigitur.

Ad quartum dicendum, quòd pœna illa est intelligenda, quando nolente sacerdote hoc accidit. Si enim sponte effunderet, multo grauiori pœna dignus esset.

QVÆST. IX.

*De qualitate confessionis, in quatuor articulos diuisa.*

Deinde considerandum est de qualitate confessionis.

*Cõ. Tri. sess. 14. c. 5.*

Circa quod quæzuntur quatuor.

Primo, vtrum confessio possit esse informis?

Secundo, vtrum oporteat confessionem esse integram?

Tertio, vtrum possit aliquis per alium, vel per scriptum confiteri?

Quarto, vtrum illæ conditiones, quæ à magistris assignantur, ad confessionem requirantur?

ARTIC. I.

*Vtrum confessio possit esse informis?*

Ad primum sic proceditur. Videtur, quòd confessio non possit esse informis. Dicitur enim *Tho. 4. 2. 17. q. 3. ar. 4. q. 2. c. seq.* ille qui non habet charitatem, est mortuus, quia non est anima viva. Ergo absque charitate non potest esse confessio.

*35 Tho. 4. 2. 17. q. 3. ar. 4. q. 2. c. seq.*

2 Præterea, Confessio diuiditur contra contritionem & satisfactionem. Sed contritio & satisfactio sunt Supplementum.

G tista-